

1. Õppeprotsessi kirjeldus

Õppeelemendi üldine teema on reportaaži kui olulise ajakirjandusžanri õppimine. Õpilased õpivad reportaaži analüüsima ja koostama. Selle käigus teevad nad koostööd rühma- ja paaristöös, tutvustavad klassikaaslastele oma rühmatöö tulemusi, arendades esinemisoskust, ning õpivad oma seisukohti avaldama ja kaitsma. Reportaaži teema seotakse suure ja väikese algustähe kordamisega ning õppekäigus osalemisega. Tunnid on mõeldud 9. klassile ning viiakse läbi 4–5 koolitunni jooksul.

Õppeelemendi I tunnil eelnenud tundides on läbi võetud suure ja väikese algustähe teema, mis peaks nüüd õpilastele selge olema. I tunnis korratakse eelnevalt käsitletud grammatikaosa ning jõutakse uue osani, milleks on reportaaž. Keskendutakse Aarne Mäe reportaažile „Rakvere vapiloom jõuab topisena jääaja keskusesse“ (<http://www.virumaateataja.ee/714380/reportaaz-rakvere-vapiloom-jouab-topisena-jaaaja-keskusesse/>). Selle teksti abil saab korrata nii algustäheortograafia reegleid kui ka õppida tundma uut tekstižanri. Tunnis parandatakse loetud reportaažis esinenud vead, koostatakse suure ja väikese algustähe kasutamist hõlmav tabel ning täidetakse lünktekst.

II tunni teemaks on reportaažide analüüs. Õpetaja on otsinud ajakirjandusest reportaaže, mida õpilastel tuleb tunnis rühmatöö käigus lugeda ja analüüsida. Need tekstid võiksid olla kirjutatud noortele huvipakkuvatel või aktuaalsetel teemadel. Mõni neist võiks olla ka õpilaste eakaaslase kirjutatud, nt võiks reportaaže otsida koolilehtedest. Mõned sobivad variandid on Eva Samolbergi „Tund täis mängulist tegutsemist“ (<http://www.virumaateataja.ee/627088/reportaaz-tund-tais-mangulist-tegutsemist/>), Kristo Niglase „Töövarju lugu: Lembitu Kuuse tööpäevad on mitmekülgsed“ (<http://tapeetphg.wordpress.com/2012/03/03/toovarju-lugu-lembitu-kuuse-toopaevad-on-mitmekulgsed/#more-307>), Liina Laanese „Kammerkoor ja käsikellad käisid Peterburis hingi kõlistamas“ (<http://tapeetphg.wordpress.com/2012/10/20/kammerkoor-ja-kasikellad-kaisid-peterburis-hingi-kolistamas/>) ning Alo Rauni „«Koletist» ja kagebiite kuulamas“ (<http://www.postimees.ee/99978/postimees-ee-reportaaz-koletist-ja-kagebiite-kuulamas>).

Rühmakaaslastel tuleb üheskoos otsustada, millised reportaaži tunnused on loetud tekstis olemas, see tähendab, miks võib seda teksti pidada reportaažiks. Siinjuures tuleks tähele panna, kuidas on reportaaž üles ehitatud ning millistest osadest see koosneb. Samuti tuleks otsustada, kus võiks see reportaaž ilmunud olla ja kas see sobib kvaliteetajakirjandusse või mitte. Tuleb ka välja tuua see, milline on teksti meeleolu ja kas autori suhtumine kumab läbi

või mitte. Järgnevad rühmade ettekanded ning ühine arutelu, mille käigus seob õpetaja reportaažide teemad reaalse eluga ning küsib õpilastelt küsimusi, nt töövarju teema puhul saab küsida, kas mõni õpilane on kunagi ise töövarjuna kedagi saatnud või millise tuntud inimese töövari keegi sooviks ühe päeva jooksul olla, küüditamise teema puhul aga seda, mida õpilased üleüldse küüditamisest teavad, kas see on nende peresid puudutanud. Rühmatöö abil arendatakse suulise eneseväljenduse ning avaliku esinemise oskust.

III tunni asemel külastatakse haridus- ja infomessi Intellektika. Õpilased saavad seal ise valida, millised õppeasutused, huvikeskused või organisatsioonid neile huvi pakuvad. On oluline, et õpilaste kogemus ei oleks täiesti ühesugune ning seetõttu ongi neil võimalik ise oma käiku planeerida. Enne sündmuspaika jõudmist on õpetaja teada andnud, et Intellektikal kogetavast tuleb õpilastel iseseisvalt luua reportaaž. See tähendab, et nad peavad olema messil tähelepanelikud ja eristama nende jaoks olulise ebaolulisest. Oma reportaaži juurde tuleb hiljem lisada pilte, nii et on hea, kui õpilased teevad messil telefoni või fotoaparaadiga fotosid või siis otsivad neid hiljem Internetist. Oluline on, et reportaažis sisalduks ka lühiintervjuu mõne õppeasutuse või organisatsiooni esindajaga või karjäärinõustajaga. Neil õpilastel, kel jääb mingil põhjusel lühiintervjuu tegemata, tuleb intervjuuerida klassikaaslast, kes samuti messi külastas. Kodus tuleb õpilastel reportaaž kirja panna ning vormistada. Töö tuleb esitada järgmiseks tunniks. Reportaaži eest saavad kõik õpilased ka hinde. Õpetaja arvestab hindamisel suure ja väikese algustähe kasutust, kaasahaaravust, reportaaži žanrile vastavust ning töö vormistust.

IV õppeelemendi tunnis moodustatakse taas rühmad. Õpilased loevad rühmakaaslastele oma reportaažid ette ning üheskoos valitakse rühma kõige põnevam kirjutis. Hiljem loetakse rühma parim töö ka ülejäänud klassikaaslastele ette. Sel viisil valitakse lõpuks klassi kõige huvitavam reportaaž, mis pannakse hiljem ka klassiruumi seinale. Tunni lõpus esitavad kõik õpilased õpetajale oma kodus tehtud töö.

Veel üks teema käsitlemise võimalus on lõiming kirjandustunniga. Õpilased on lugenud kohustusliku kirjandusena läbi Eduard Vilde teose “Külmale maale”. Tunnis viiakse läbi kirjanduslik kohus raamatu peategelase üle. Võib oletada, et kõigile õpilastele rolle ei jätku ning seetõttu võikski jääda osale õpilastest ülesandeks kirjutada vaatlajana toimunu põhjal reportaaž.

2. I tunnikava (õppeelemendi I tund)

Klass: 9. klass

Tunni teema: Reportaazi tundmaõppimine algustäheortograafia kordamise toel.

Tunni eesmärgid:

- ❖ tuletada meelde algustäheortograafia reeglid ning kontrollida nende reeglite kasutusoskust;
- ❖ anda ülevaade reportaazi kui olulise ajakirjandusliku žanri olemusest.

Õpiväljundid:

- ❖ õpilane oskab õigesti kasutada suurt ja väikest algustähte;
- ❖ õpilane saab aru mõistete *nimi*, *nimetus*, *liigisõna* ja *pealkiri* erinevusest ning oskab tuua nende kohta näiteid;
- ❖ õpilane mõistab, mis on reportaaz ning oskab nimetada sellele tekstiliigile iseloomulikke tunnuseid;
- ❖ õpilane oskab esitada kaasõpilastele tunniteemaga haakuvaid küsimusi ning ise neile küsimustele vastata.

Õppemeetodid ja -tegevused: iseseisev töö, loeng, õppediaalog, kuulamine, kirjutamine, lugemine, kõnelemine.

Hindamise viis: koduse töö eest on õpilastel võimalik saada lisapunkte.

TUNNI FAAS	AEG	ÕPETAJA TEGEVUS	ÕPILASTE TEGEVUS
Evokatsioon	1 min	* Olen enne tunni algust joonistanud tahvlile tabeli, mida koos õpilastega tunni jooksul täidame. * Tunni alguses küsin meeldetuletuseks, millist teemat me viimaste tundide jooksul käsitlenud oleme. Kui olen vastuse saanud, kirjutan tahvlile tabeli kohale pealkirjaks „Algustäheortograafia“.	* Õpilased vastavad suuliselt õpetaja küsimusele ning panevad ka vihikusse pealkirjaks „Algustäheortograafia“.
	4 min	* Küsin õpilastelt, millistest mõistetest oleme selle teemaga seoses rääkinud. Vastuste pakkumise käigus saavad tahvlile tabeli päisesse kirja mõisted	* Õpilased vastavad küsimustele, nimetavad olulisi mõisteid ja toovad nende kohta näiteid, samal ajal joonistavad endale vihikusse

		<i>nimi, liigisõna, nimetus ja pealkiri.</i> Tuletame meelde, mida need tähendavad. Palun õpilastel tuua mõistete kohta näiteid. Kannan ka näited tabelisse.	tabeli ning kannavad sinna teemaga seonduvad mõisted ja näited.
Tähenduse mõistmine	10 min	* Jagan õpilastele kätte väljaprintitud teksti, milleks on reportaaž „Rakvere vapiloom jõuab topisena jääaja keskusesse“ (www.virumaateataja.ee/714380/report-aaz-rakvere-vapiloom-jouab-topisena-jaaaja-keskusesse/). Palun neil iseseisvalt teksti parandada (suure ja väikese algustähe kasutamine).	* Õpilased saavad kätte teksti, loevad seda iseseisvalt ning teevad vajalikke parandusi.
	9 min	* Kui enamik õpilasi on töö valmis saanud, palun õpilastel hakata teksti ette lugema ning lausete kaupa parandusi välja tooma.	* Õpilased loevad lauseid ette ning nimetavad parandatud kohti, kontrollivad oma tööd ning teevad vajalikke parandusi.
	5 min	* Kui vead on parandatud ja töö kontrollitud, täiendame tahvli ning vihikus olevat tabelit. Selleks palun õpilastel käia kordamööda tahvli ees tekstist pärinevaid näiteid tabelisse kirjutamas.	* Õpilased käivad tahvli ees näiteid tablisse kandmas, samal ajal täiendavad ka oma vihikus olevat tabelit.
	3 min	* Kui suure ja väikese algustähe teema on teksti põhjal üle korratud, jõutakse teksti sisulise pooleni. Küsin õpilastelt, millise tekstiliigiga on tegu ja millisest allikast see pärineda võib. Palun meelde tuletada, millised õpitud tekstižanrid selle kirjutisega sarnanevad.	* Õpilased vastavad suuliselt õpetaja küsimustele.
	5 min	* Jagan õpilastele kätte töölehed, kus on lünktekst reportaaži kohta. Pean reportaaži teemal lühiloengu. Palun õpilastel samal ajal lünkteksti täita.	* Õpilased kuulavad õpetaja juttu ning täidavad selle põhjal iseseisvalt lünkteksti.

	3 min	* Seejärel palun õpilastel kontrolliks kordamööda lünkteksti lauseid ette lugeda.	* Õpilased loevad laused ette ning vajadusel parandavad oma teksti.
Refleksioon	2 min	* Jagan õpilastele kätte kodutöö. Seletan töökäsu lahti ning annan teada, et kodutöö eest on võimalik teenida lisapunkte.	* Õpilased tutvuvad koduse ülesandega. Vajadusel küsivad täpsustavaid küsimusi.
	3–... min	* Kui tunni lõpus aega üle jääb, osutan nimeliselt õpilasele ning palun tal tunnis õpitu põhjal (nii reportaaži kui algustäheortograafia) esitada mõnele vabalt valitud klassikaaslasele küsimus. Seejärel küsib see õpilane omakorda küsimuse mõnelt teiselt klassikaaslaselt. Seda tehakse kuni kella helisemiseni.	* Õpilased esitavad klassikaaslastele küsimusi ja vastavad neile suunatud küsimustele. Kui mõni õpilane ei oska talle mõeldud küsimusele vastata, siis pakuvad teised klassikaaslased abi.

Kodune töö: Õpilastele antakse kodus täitmiseks enda kohta käiv ankeet. Selle täitmisel tuleb arvestada algustäheortograafia reeglitega.

3. II tunnikava (õppeelemendi II tund)

Klass: 9. klass

Tunni teema: Reportaažide analüüs.

Tunni eesmärgid:

- ❖ arendada õpilaste lugemise ja tekstist arusaamise oskust;
- ❖ tuletada meelde reportaaži tunnused;
- ❖ arendada õpilaste suhtlemis-, kõnelemis- ja esinemisoskust;
- ❖ lasta õpilastel oma arvamust avaldada ning enesest kõneleda.

Õpiväljundid:

- ❖ õpilane julgeb sõna võtta, enesest rääkida ning oma arvamust avaldada;
- ❖ õpilane mõistab, mis on reportaaž ning oskab välja tuua selle olemuslikke tunnuseid, analüüsida autori suhtumist ning meeleolu;
- ❖ õpilane oskab saadud teadmiste toel ise reportaaži koostada.

Õppemeetodid ja -tegevused: rühmatöö, õppedialoog, vestlus, paaristöö, ettekande pidamine, lugemine, kuulamine, kirjutamine, kõnelemine.

Hindamise viis: rühmatöö eest on õpilastel võimalik saada lisapunkte.

TUNNI FAAS	AEG	ÕPETAJA TEGEVUS	ÕPILASTE TEGEVUS
Evokatsioon	3 min	* Palun õpilastel tunni alguses kodutöö põhjal pinginaabriga teineteiselt küsimusi küsida (nt mis tähtkujus sa sündinud oled?) ning oma ankeedi põhjal neile vastata.	* Õpilased suhtlevad pinginaabriga ning saavad tema kohta küsimusi küsides ja vastuseid kuulates uusi teadmisi.
	2 min	* Küsin õpilastelt pisteliselt, mida uut või põnevat nad oma pinginaabri kohta teada said.	* Õpilased ütleavad suuliselt pinginaabri kohta midagi huvitavat.
	1 min	* Seejärel korjan kodused tööd ära, et saada aimu sellest, kas õpilased oskavad teema lõpuks suurt ja väikest algustähte õigesti kasutada. Neid, kel on 0–1 viga, premeerin hiljem lisapunktidega.	* Õpilased annavad koduse ülesande õpetaja kätte.
Tähenduse mõistmine	2 min	* Palun õpilastel rühmadesse jagunemiseks loosi tõmmata. Sama numbri tõmmanud õpilased moodustavad rühma. Kokku moodustub kuus 4-liikmelist rühma. Olen otsinud kolm põnevat teemat koostatud reportaaži. Iga rühm saab ühe reportaaži, mida tuleb kõigepealt lugeda ning seejärel teiste rühma liikmetega üheskoos analüüsida.	* Õpilased tõmbavad loosi ja jagunevad rühmadesse. Esmalt loevad reportaaži läbi ning seejärel asuvad seda analüüsima.
	13 min	* Rühmatöö ajal kõnnin klassis ringi ning jälgin õpilaste tööd. Vajadusel abistan neid.	* Õpilased arutlevad omavahel ning panevad vastused paberile lühidalt kirja, et oleks klassi ees lihtsam rääkida. Vajadusel paluvad õpetajalt abi.
	20 min (igale)	* Kui rühmatööks mõeldud aeg on	* Õpilased tutvustavad

	rühmale u 3 min)	läbi, palun rühmadel ükshaaval klassi ette tulla ning tutvustada kaasõpilastele loetud reportaaži ja analüüsida seda kui konkreetset ajakirjandusžanri. Kui ettekanne on peetud, seon vastava reportaaži teema reaalse eluga ning küsin õpilastelt sellega seonduvaid küsimusi (nt Kelle töövari tahaksid olla? Miks just tema?).	kokkuvõtlikult klassikaaslastele loetud reportaaži ning toovad välja reportaažile iseloomulikud tunnused. Nad kirjeldavad ka kirjutise meeleolu ja autori suhtumist. Oluline on, et iga rühma liige saaks sõna. Teised klassikaaslased kuulavad samal ajal ettekannet ning vastavad hiljem suuliselt ja vabas vormis õpetaja püstitatud temaatilistele küsimustele.
	2 min	* Kui kõik rühmad on ettekande esitanud, teen ettekannetest kokkuvõtte, tuues esile häid vastuseid. Ettekannete ajal olen korraliku ja täpse töö eest premeerinud õpilasi ka lisapunktidega.	* Õpilased kuulavad õpetaja tagasisidet.
Refleksioon	2–... min	* Tunni lõpus testin õpilaste teadmisi, öeldes lausekatke ning visates palli mõnele õpilasele, kes peab lauset iseloomuliku sõna või fraasiga jätkama. Lasen õpilastel palli mõnele kaasõpilasele edasi visata, kes nimetab uue haakuva märksõna. Mõne aja pärast annan uue lausekatke, millega korratakse sama tegevust. (Nt reportaaži iseloomustab ... või Täna ses tunnis sain teada, et ... või Tahaksin rohkem teada ... See tegevus jätkub tunni lõpuni.	* Õpilased jätkavad õpetaja moodustatud lausekatkeid ning viskavad seejärel palli edasi mõnele kaasõpilasele.

Kodust tööd õpilastele sel korral ei jäeta. Järgmise tunni asemel toimub ühine väljasõit Intellektikale. Messil kogetust tuleb kirjutada reportaaž, mille eest saadakse lõplik hinne.

4. Harjutused

Harjutus 1

Tuginedes algustäheortograafia reeglitele, paranda allolevas tekstis vajadusel sõnade väike algustäht suureks ning lisa jutumärgid.

Rakvere vapiloom jõuab topisena jääaja keskusesse

Jääaja keskuse jaoks teevad topisemeistrid praegu loomi, koos mammutiga valmib tallinna ühes töökojas ka meile nii tuttav tarvas, mis praegu on saanud alles vahtplastist katte.

Mtü studio viridis loodusharidus topisemeister pelle nugis turnib redeli otsas ja lihviv parasjagu tarva turja, igaks juhuks on ka joonis ees, sest elusat tarvast pole enam ammu nähtud. See liik on välja surnud ning viimane isend löödi maha 1627. aastal poola metsas, kus praegu asub monument. Tõsi küll, mitte tarvakujuline.

Tarva lõpp saabus aga väga proosalisel põhjusel – ta söödi lihtsalt ära ehk teisisõnu: liik suri välja kütamise tagajärjel. Vaat selline saatus tabab elukat, kes maitseb liiga hästi. Seda isegi juhul, kui ta on suur ja tugev, nagu tarvas seda oli.

Pelle ütleb, et elus olevate liikide puhul on topiseid kergem teha kui väljasurnud loomade rekonstruktsioone, kuid viskab samas nalja, et ega needki, kes vaatavad, pole päris tarvast näinud, seetõttu saab väljasurnud liigiga rohkem mängida. Aga mingi pilt on tarvast ikkagi olemas, lisatud ka pisike annus kõhutunnet.

“Rekonstruktsiooni puhul on rohkem arvutamist. Et kui mingi tüki saame kätte, näiteks hamba või võha, siis selle järgi tuleb skelett konstrueerida,” räägib Mtü studio viridis loodusharidus juht val rajasaar. /---/

Pelle nugise sõnul kulub sellise elusuuruses eluka tegemiseks kolm kuud. Töö ise käib nõnda, et modelleeritavale vahtplastile liimitakse karvane šoti mägiveise nahk peale, torgatakse välismaalt tellitud silmad pähe ja pannakse sarved külge. Kui kedagi huvitab, siis isase tarva karv oli must ning selja peal oli tal valge triip, emane tarvas oli aga pruunikas.

Tarva rekonstruktsioone on maailmas veel, näiteks üks selline asub tšehhis.

Val rajasaare sõnul teevad nad jääaja keskuse jaoks lisaks tarvale ja mammutile ka koopaloovi rekonstruktsiooni, kuid näiteks hiidhirm valmib soomes. Lisaks väljasurnud tegelastele saab jääaja keskus näha ka praegu elavate loomade koopiaid. Muide, linnud

teeb rakveres tegutsev taksidermist elton vogt, kes mõne aja eest oli meedia huviorbiidis tallinna loomaaia hinge heitnud jääkaru topise meisterdamisega loodusmuuseumi tarvis. Studio viridise põhitegevusse kuulubki muuseumide tellimuste täitmine, õppevahendite tegemine, seejuures nii tehnilised kui ka graafilised lahendused.

Kolm korrust täis põnevust

Tartumaale äksi kerkiva jääaja keskuse näol on tegemist unikaalse omanäolise turismiobjektiga – keskkonnaharidus- ja külastuskeskusega, milles on ühendatud populaarteaduslik jääaja mõtestamine meelelahutusega.

Keskus pakub enam kui 2200ruutmeetrisel ekspositsioonipinnal elamuslikku osasaamist jääaegadest maailma ajaloo taustal, eestimaa looduse arenguloost, jääaja jälgedest meie maastikel ja muistendites ning keskkonnatemaatikast huvitatutele nii eestist kui ka väljastpoolt.

Jääaja keskuse ekspositsiooni eesmärkideks on anda külastajale elamuslikult ja kogemuslikult ülevaade jääaegade tekkepõhjustest ja mõjust maa, eesti ja vooremaa pinnamoele ja elustikule laiemal geokronoloogilise skaala ja universumi evolutsiooni taustal; eesti looduse ja inimasustuse arenguloost pärast viimast jääaega; kliimamuutuste põhjustest ja nende uurimisest. Ekspositsiooni populaarteaduslik ning meelelahutuslik pool on lõimitud ühtseks tervikuks.

Teemade esitamisel on rakendatud elamuslikkuse, kogemuslikkuse ja tegevuslikkuse põhimõtteid. Ekspositsiooni kolmel korrusel leiavad kajastamist erinevad teemad.

I korrus. Jääaeg ja jää meie ajas. Seal on kesksel kohal elusuuruses mammutimulaažidega aatrium. Suursugusust lisab universumi, päikesesüsteemi ja maa arengu lugu. Jääaegade tekke ja kulgemise teemat täiendavad eluslooduse ja inimese arengut tutvustavad ekspositsioonid ning jääaegse koopana kujundatud laste mänguruum. Omaette elamusliku osa moodustavad jää ja jääelamuste ruumid, kus tajutakse kõigi meelte vahendusel jää olemust.

II korrus. Jääaja jäljed eesti pinnal. Sealne ekspositsioon tutvustab jääaja jälgi meie maastikes ja meie rahva vaimukultuuris. Keskseks osaks on jääajajärgne looduse arengulugu koos teadlaste uurimislugudega, mille “jutustamine” aitab külastajal lugeda ja mõista märke meie loodusmaastikel ja pärandkultuuris.

III korrus. Kas tulevik sõltub meist? See ekspositsioon vaatab tulevikku, mõtestades inimeksistentsi tänases päevas, inimtegevuse mõju ulatust. Ilmavaatluste temaatika seostatakse prognoosidega.

Kolme korruse temaatilisi mooduleid seob ühtselt kujundatud ning mängulisi lahendusi pakkuv programm veeosakese teekond, mis võimaldab tunnetada seoseid elus- ja eluta looduses ning ajalises perspektiivis.

Keskus rajatakse projekti jääaja teemapargi kui atraktiivse loodusõppe- ja külastuskeskuse väljaarendamine raames, mille elluviija on tartu valla sihtasutus saadjärve ja rahastaja ettevõtluse arendamise sihtasutus euroopa regionaalarengu fondi meetmest piirkondade konkurentsivõime tugevdamine, mille eesmärk on muuta eesti piirkonnad atraktiivsemaks ettevõtjate, investorite, kvalifitseeritud tööjõu ja külastajate jaoks, kõrvaldades arengupotentsiaali kasutamist takistavad tegurid ja arendades välja piirkonnale omased konkurentsieelised.

Ekspositsiooni rajab ten twelve oü, hoone ehitab as merko tartu.

Koostööpartnerid ja toetajad: mtü studio viridis loodusharidus, mtü arheoloogiakeskus, tartu ülikooli maateaduste ja ökoloogia instituut, eesti energia kaevandused as. /---/

Esimese harjutuse võtmena saab kasutada alusteksti, mis paikneb lehel <http://www.virumaateataja.ee/714380/reportaaz-rakvere-vapiloom-jouab-topisena-jaaaja-keskusesse/>. Siiski, kui saab kasutada ka alternatiivseid variante, ei tohi õpetaja neid valeks lugeda. See tähendab, et ta ei saa õpilaste töö kontrollimisel ainult alustekstist lähtuda.

Harjutus 2

Täida õpetaja jutu põhjal allolev lünktekst.

Reportaaž

Nii nagu uudis, intervjuu ja arvamislugu, on ka reportaaž žanr. See on ja laadi. Reportaaži eesmärgiks on anda põhjalik ülevaade või ka sündmusest. Autor ja sündmust ning selle Reportaažis antakse edasi ka sündmusel valitsenud Just see asjaolu eristab reportaaži, mis üksnes lugejat toiminust.

On oluline, et on ise kõnealuses sündmuses Reportaažid sisaldavad ajakirjaniku

..... ja võimaluse korral ka Ajavahemik,
mida reportaaž hõlmab, on enamasti

Hea reportaaž on ja Reportaaži peab
olema huvitav ja lugema kutsuv. Sissejuhatavas lõigus tutvustatakse sündmuse
..... ja ning
lõigu abil luuakse meelolu ja aidatakse lugejal paremini ette kujutada.
Reportaaži põhiosaks on lõik, milles antakse ülevaade toimunud
sündmustest. Intervjuu abil vahendatakse osalejate ja
.....

VÕTI

Reportaaž

Nii nagu uudis, intervjuu ja arvamuskirjutus, on ka reportaaž ajakirjanduslik žanr. See on
jutustavat ja kirjeldavat laadi. Reportaaži eesmärgiks on anda põhjalik ülevaade toimuvast või
ka toimunud sündmusest. Autor kirjeldab ja kommenteerib sündmust ning selle tausta.
Reportaažis antakse edasi ka sündmusel valitsenud meeleolu. Just see asjaolu eristab
reportaaži uudisest, mis üksnes informeerib lugejat toimunust.

On oluline, et reporter/ajakirjanik/autor on ise kõnealusel sündmuses osalenud.
Reportaažid sisaldavad ajakirjaniku teksti, fotosid ja võimaluse korral ka intervjuud.
Ajavahemik, mida reportaaž hõlmab, on enamasti lühike.

Hea reportaaž on hoogne ja isikupärane. Reportaaži pealkiri peab olema huvitav ja lugema
kutsuv. Sissejuhatavas lõigus tutvustatakse sündmuse toimumisaega ja -kohta ning osalisi.
Kirjeldava lõigu abil luuakse meelolu ja aidatakse lugejal tegevuspaika paremini ette
kujutada. Reportaaži põhiosaks on jutustav lõik, milles antakse ülevaade toimunud
sündmustest. Intervjuu abil vahendatakse osalejate muljeid ja arvamust.

Harjutus 3

Täida enda kohta allolev ankeet. Pööra tähelepanu suure ja väikese algustähe ning jutumärkide kasutamisele.

Nimi: _____ Tähtkuju: _____

Riigid, kus oled käinud: _____

Lemmikõppeaine: _____ Kõige parem nädalapäev: _____

Lemmifilm ja -näitleja: _____

Lemmikraamat ja -kirjanik: _____

Lauljad ja -bändid, kelle kontserti sooviksid külastada: _____

Eesti parimad vaatamisväärsused, mida tutvustaksid välismaalasest sõbrale: _____

Vaatamisväärsused maailmas, mida sooviksid külastada: _____

Lemmik kassi- ja koeratõug: _____

Kõige ilusama kõlaga keeled: _____

Lemmiksaated ja -seriaalid: _____

Ajalehed ja ajakirjad, mida teie pere loeb: _____

_____ Riik, kus sooviksid elada: _____

Lemmikarvutimängud: _____

Lemmiksöögikohad: _____

Lemmikpoed: _____

Lavastus, mida viimati vaatamas käisid: _____

Üritused, mida plaanid suvel külastada: _____

Pühad ja tähtpäevad, mida koos perega tähistate: _____

Lemmikautomark ja -mudel: _____

Toidukaubad, mida teie pere igapäevaselt tarbib: _____

Ajaloosündmused, mille tunnistaja oleksid tahtnud olla: _____

5. Kontrollülesanded ja tagasiside andmine

4–5 õppetunni jooksul tegeldakse reportaažiga. Õpetaja annab tundides õpilastele pidevalt suulist tagasisidet. Teises õppelemendi tunnis esitatavatele rühmatöö ettekannetele järgneb õpetaja kokkuvõte, kus ta toob esile õpilaste häid vastuseid. Põhjalik tagasiside on heaks motiveerimise vahendiks.

Lisaks suulisele tagasisidele on õpilastel võimalik teenida ka lisapunkte, mille alusel on võimalik saada lisahinne. Seejuures annab kaheksa lisapunkti hindeks viie ning viis lisapunkti hindeks nelja (juhul, kui õpilane seda nelja ise soovib). Õppelemendi teises tunnis on õpilastel võimalik teenida lisapunkte aktiivse osalemise eest rühmatöös. Kui rühm hiilgab täpsete ja asjalike vastustega, teenivad kõik rühma liikmed omale kaks lisapunkti. Ka õppelemendi esimese tunni koduse ülesande eest (tuleb täita enda kohta käiv ankeet) saavad õpilased kaks lisapunkti, kui nende ankeedis pole ühtegi viga, kui ankeedis on ainult üks viga, saab õpilane ühe lisapunkti.

Õppelemendi kahe esimese tunni lõpus kasutab õpetaja kontrollmeetodeid, mille abil kordavad õpilased üle tunnis õpitu. Esimeses tunnis tehakse seda küsimusi formuleerides ning neile vastates, teises tunnis aga lausekatkeid formuleerides ja neid lõpetades.

Lisaks punktidele paneb õpetaja õpilastele teema lõpus ka kokkuvõtva hinde. Selleks tuleb õpilastel kirjutada iseseisvalt vähemalt 2-leheküljeline reportaaž. Reportaaž tuleb kirjutada haridus- ja infomessil Intellektika kuuldu-nähtu-kogetu põhjal. Reportaaž peab sisaldama messil tehtud lühiintervjuud ning pilte. Töö tuleb kujundada arvuti abil ning vormistada nii, et reportaaž sobiks avaldamiseks ajalehes. Õpetaja arvestab hindamisel kirjutise vormistust, suure ja väikese algustähe kasutust, kaasahaaravust ning reportaaži žanrile vastavust.